

primary school students in the transition to basic school, and the important precondition for their successful education in gymnasium, especially in grade 5.

Список використаних джерел

1. Azimov E. G., Shchukin A. N. *Novyj slovar' metodicheskikh terminov i ponyatij (teoriya i praktika obucheniya yazykam) (A new dictionary of methodological terms and concepts (theory and practice of teaching languages))*. М. : IKAR, 2009. 448 s. (in Russian).

2. Inozemni movy. 5–9 klasy : navchalni prohramy, metodychni rekomendatsii shchodo orhanizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu v 2017/2018 rotsi (*Foreign languages. Grades 5–9: curricula, methodical recommendations for organizing the educational process in 2017/2018*) / uklad. M. N. Shopulko. Kharkiv : Ranok, 2017. 144 s. (in Ukrainian).

Валерій Редько,

*доктор педагогічних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
завідувач відділу навчання іноземних мов
Інституту педагогіки НАПН України
(м. Київ)*

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ШКІЛЬНОГО ПІДРУЧНИКА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Розглядаючи шкільний підручник іноземної мови як феномен сфери іншомовної освіти, доцільно проаналізувати стан його створення під кутом зору таких аспектів: *соціального* (ринок потреб і пропозицій), *освітнього* (цілі та зміст навчання), *організаційного* (авторський колектив, видавничо-поліграфічна база). У результаті здійсненого аналізу в зазначених напрямках можна дійти висновку про наявність окремих чинників негативного впливу на цей творчий процес і побачити наслідки від такої ситуації. Нами визначено деякі проблеми, які, на наш погляд, не сприяють успішній роботі в галузі підручникотворення [1]. Вважаємо доцільним оприлюднити їх і стисло прокоментувати, висловивши власну точку зору щодо причин їх виникнення та шляхів усунення.

1. Відсутність чіткого розуміння, що створення підручника – справа державної ваги, а не приватна діяльність. Відповідно, доцільно проблему підручника розглядати в межах тріади “підручник-освіта-суспільство”, тобто усвідомити, що він дає суспільству та що може і повинен дати, а також яку

роль має виконати у процесі формування різнобічно розвиненої та високодуховної особистості [2]. Саме з цих позицій варто оцінювати підручник, а не з позицій його прибутково великого накладу, що вигідно як для видавців, так деколи і для авторів. Що стосується шкільних підручників іноземних мов, то вони мають забезпечувати базовий рівень іншомовної освіченості сучасного випускника заклади загальної середньої освіти.

2. *Відсутність комплексного розв'язання проблеми.* Зміст підручника має створюватися на засадах методичної системи, яка ґрунтується на домінуючій на певному етапі розвитку суспільства філософії освіти. Для сучасної шкільної іншомовної освіти це має бути компетентнісний, комунікативний, діяльнісний, особистісно орієнтований, культурологічний підходи до навчання іншомовного спілкування. Саме ця парадигма повинна орієнтувати авторів у їхній творчій роботі над змістом підручника. А тому виникає потреба спеціально організувати їхню діяльність за схемою взаємозалежностей елементів системи підручникотворення як чинників впливу на особливість змісту сучасної шкільної навчальної літератури:

3. *Недооцінювання (нерозуміння чи несприйняття) нових освітніх парадигм,* які закономірно приходять на зміну попереднім: усталеним, звичним і зручним – такий закон діалектики. Звісно, що такі зміни зумовлюють перегляд цілей і змісту навчання. Що стосується змісту навчання іноземних мов, то за новою парадигмою виникла потреба взаємопов'язаного навчання іноземної мови і культури народу, її носія. Активно упроваджуються у шкільну практику компетентнісний, комунікативний, діяльнісний, особистісно орієнтований підходи, що різнобічно забезпечують використання спеціальної технології організації навчального процесу, зокрема особливостей побудови змісту підручників з іноземних мов як моделей прийнятої педагогічної системи [3].

4. *Відсутність цілісної теорії підручника* і, як наслідок, нечітке уявлення про те, що таке підручник, які функції він має виконувати у навчальному процесі в умовах оновленої філософії освіти. Зміна понять, зокрема нові цілі та новий зміст навчання, а також адекватні їм дидактичні та методичні підходи до їх реалізації мають бути доведені не тільки до вчителів, а й до авторів підручників, які змістом свого доробку зорієнтовують їхню діяльність.

5. *Відсутність офіційного визнання того, що автор підручника – це особлива професія.* Втім, як свідчить практика підручникотворення, не всіх авторів можна назвати професіоналами. На жаль, це через те, що їх ніде не

готують. А між тим, така діяльність потребує значних зусиль, більше того – умінь, які не зазначені в навчальній програмі з підготовки вчителя. Їх можна сформувати у процесі спеціально організованої діяльності, яка не передбачена ні однією кафедрою університету. На це потрібен деякий час. Наприклад, в деяких країнах світу існують спеціальні центри, в яких цілеспрямовано здійснюється підготовка навчальної літератури. І цей вид діяльності є пріоритетним для такої установи. На нашу думку, було б доцільним організувати спеціальні семінари для авторів, проводити тренінги для потенційних авторів, чиї доробки найчастіше виходять переможцями організованих МОН України конкурсів підручників. Така робота сприяла б удосконаленню майстерності авторів, оскільки, як зазначалося вище, цій професій не готує ні один навчальний заклад.

6. Відсутність самоповаги, самосвідомості, професійної та національної гідності. У цьому пункті уявляється необхідним зосередити увагу управлінських органів освіти на перезавантаженість ринку підручників деякою зарубіжною навчальною літературою – такою модною, проте – чи справді різнобічно досконалою для вітчизняних умов навчання. Цією тезою ми не прагнемо заперечити використання зарубіжних аналогів, хоч вони не адаптовані до нашого освітнього простору (навчальних програм, навчального плану, зрештою – до менталітету і соціальних особливостей життєдіяльності наших учнів). На наш погляд, раціональніше і простіше розпочати професійне створення шкільної навчальної літератури у спеціальних центрах на кшталт Українського центру незалежного оцінювання навчальних досягнень учнів, робота якого спрямована на спеціальну підготовку тестів для визначення рівня навченості випускників закладів загальної середньої освіти, аніж адаптувати зарубіжні підручники до особливостей вітчизняного освітнього середовища. Можна знайти різноманітні варіанти розв'язання цієї проблеми, навіть передбачити залучення до авторських колективів або до редагування носіїв мови. Такий підхід значно удосконалив би текст підручників.

7. Відсутність відкритості у розв'язанні проблем іношомовної освіти. Важко пригадати, де і коли глибоко, різнобічно і професійно розглядалася проблема підручникотворення в Україні. Стали вже традиційно непрозорими і такими, що викликають певну недовіру, конкурси шкільних підручників, які щороку організовує МОН України. Їх результати постійно дискутуються на різних рівнях. Чи таких підручників як їх переможців очікують сучасні заклади освіти? На ці риторичні питання, звісно, є відповіді, проте

дозволимо собі залишити ці запитання відкритими...

Список використаних джерел

1. Концепція компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи: за наук. ред. В. Г. Редька. Київ, 2018. 36 с.
2. Редько В. Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи: науково-методичний посібник / В. Г. Редько. Київ, 2006. 136 с.
3. Редько В. Г. Лінгводидактичні засади конструювання змісту компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. *Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України*. Київ, 2017. № 2. С. 28–38.

Михайлина Трачук,

студентка,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Науковий керівник:

Олена Бевз,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

(м. Умань)

BOOSTING VOCABULARY LEARNING IN PRIMARY SCHOOL

“If language structures make up the skeleton of language, then it is vocabulary that provides the vital organs and the flesh.” [2, p. 153]

Language is the most important thing for everyone to communicate with the others. It means that without comprehending the language, someone will get many difficulties in her/his life. For instance, one cannot understand what he hears or reads if he does not have any idea about the language which he hears or reads. Then, he cannot express what he wants to say or write as well he has no idea about what correct or proper words to express. Communicating is an understanding and expressing information, thinking, feeling and growing knowledge, technology, and culture.

There has been an increased focus on teaching vocabulary recently, partly as a result of “the development of new approaches to language teaching, which are much more ‘word-centered’.” [3, p. 6].

Teaching English to young learners is very important because it will serve as the main foundation for students to learn English at the higher level. Teaching a language means teaching how to use that language in communication. But teaching